

تاسو ووايي استاد رباني شهيد دی که ۰۰۰ ؟

نه دجا می مال خورلی دی او نه می څوک وژلی دی   دا که می گناه گنی ، چه ظالم ته می په بد نظر گتلی دی

مخ له دی نه چه اصل مطلب ته ورننوځو یوه کیسه را یاده شوه چی زما د سترگو په مخ تیر شوی دی. کیسه داسی وو ، کله چه د بنوونځی په اوم اتم صنف کی زده کوونکی وم د بنوونځی مدیر چه د پوهنی وزارت له با اعتباره کدرونو او د لورو درجی تحصیلاتو خاوند و، د شوونځی د نوی ودانی د ودانولوله درکه د اختلاس او ناوړه استفادی په وجه باندی تر تحقیق لاندی ونیول شول، چی په پایلو کی کله چی د موثق اسناد او شواهدو پر بناء خیانت او جرم ورباندی ثابت شول او باید محکمی ته راکښ شوی او په سزا رسول شوی وی، دهغه وخت د اړوند مراجعو د پیشنهاد په مقابل کی دهغه مهال د پوهنی وزیر داسی امر ورکړ چه:

« ملاحظه شد! هرگاه این بدبخت سارق چراغ بدست که حفاظت و امانت دارایی عامه و حرمت تحصیل را رعایت نکرده و خودهم به گناه و جرمش معترف و نادم است به احترام مقام علم و اسناد علمی و تحصیلی اش پول های حیف و میل شده بیت المال از نزدش حصول و از مربوطات و مهد و کانون معرفت و دانش صلاحیت هایش سلب و رانده شود و بجایش شخص پاک نفس و صاحب تقوا پیشنهاد گردد». د قضی پای او د پوهنی د وزیر د امر بهیرنه بیا وروسته ارواښاد عزیزاحمد «الکوزی» چه په هغه مهال د اداری رئیس او وروسته د اداری معین هم وشو د یوی کورنی خصوصی غونډه د مثال په توگه مونږ کورنی مشرانو ته نقل کړی وای.

خو اوس راشو اصل مطلب ته، دا یو څرگند حقیقت او منل شوی واقعیت دی چی دهری کورنی، قام او ټولنه نیکمرغی، سوکالی او پرمختگ د پوه، صالح او نیکنامو وگړو د روغ او سالمی ذهن، تفکر، لاربنوونی او عمل محصول دی. او هغه ټولنه هغه مهال د ترقی او تکامل، سوکالی او امن استقامت لوری ته تلای او موخو ته رسیدلای شی چی سرچینه مخکینان او مشرتا به یی د ټولنی، خلکو او هیواد سره رښتینی مینه او ځان تیرید نه ولری، مجرب او د کارپوه، با کفایت او د لار بنوونی صفات او ممیزاتو څخه واقعا برخه من او بنایسته وی په رښتیا د ټولنی او ملت د اکثریتو د تایید وړ او د آزادی ارادی او ملاتړ په وسیله مینځ ته راغلی وی او د دوی گټو او مصالحو ته مخلص، وفادار ساتندویان وی. په عکس صورت کینی تجربه بنودلی ده چه هر ډول سیاسی، اقتصادی او ټولنیزو بدلونو او پر مختگ نا ممکن او انتظام او پوښتنی کده کوی او هغه کورنی، ټولنه یا ملت د نیکمرغی او ترقی پرځای د لا بدمرغیو او مصیبتونو کنډی ته غورځیری.

دا هم یو څرگند او روښانه خبره ده چی پدی مهال او مرحله کینی بشری ټولنی او په خاصه توگه د افغان ځوان نوی نسل له هر وخت نه زیات تاریخی معلومات او آگاهیو ته اړتیا لری، چه د خپل لاره او نظر د پاره ډیوه وگړوخی ځکه چی تاریخی معلومات او آگاهی دی چی د محرکی قوی په حیث خپلی د اهمیت وړ ځای او مقام موندلی دی، او د هغی په وسیله د نری نه یوازی طبیعت او ټولنو د پیژندنی اوودی د پاره ممکن دی، بلکه مهم اړخ یی د کړکیچنو او بغرنجو مسایلوته چی د انسانانو پر مخ قرار نیسی حل وکړی او ستونزو ته د عادلانه گټوری حل لار پیدا کړی.

نو پردی بناء تاریخ یوازی د واقعاتو او رویدادونو لیکل، یادونه او اشاری ندی، بلکه دا واقعی تاریخ دی چی په زړه پوری او رسا غږ مونږ ته وایی چه ټولنی ولی پدی څنگ غورځی او یا پدغه استقامت ځی یا روان دی. او دغه بهیر یا حرکت څرنکه د انسانانو په فعالیت او ژوند « نیکمرغیو او بدمرغیو » کینی اثر او تړاو لری. پدی کی بشپړ یقین دی چه د بشری ټولنی تاریخ داسی وده کړی او پرمخ ځی چی هیڅکله پای یا انجام نلری، یعنی ترڅو چه جهان موجود دی د نیکو او بدو « حق او باطلو » پدیدو ترمینځ مجادله او مبارزه جاری دی، هیڅکله تغییر او توقف نه منی.

لذا پدی ترتیب چی مبارزه او مجادل د تاریخ بنیادی او بنسټیز مواد تشکیلوی، دعلمی، فرهنگی، سیاسی او اقتصادی تجاربو لپاره ډگر او صحنی جوړوی، چی په نتیجه کینی بشری ټولنی بدلون او تحول مومی، نو د دغه رویدادونو او تحولاتو دعلل توضیح او تشریح کول ډنډه هم تاریخ په غاړه کی نیسی چی ددی اصل په ملگرتیا انسانان په مختلفو زمانو خپل تجربو تدوین او تعمیم کړی دی او په عین زمان همداسی ددی تجاربو څخه زده کړی او پند اخیستی دی، ددی ټولو ذکر شویو او نورو مرستندویو فکتونو او موادو په رڼا کی د خپل ژوندانه د چارو کړنلاره او پوهه ټاکلی او

دپانو شمیره: له ۱ تر 4

افغان جرمن آنلاين تاسو په درنښت همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادښت: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالی د لیکوال په غاړه ده ، هبله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکی په څیر و لولی

پرمخ بیولی. « زده کول هغه دی چی مونږ ځان پوه کوو او ورنه کار اخلو، او عبرت هغه دی چی ځان خبر کړو او له هغه نه ډډه کړو». چه دغه کار سر بیره د محققینو او مورخینو په ځانگړی توگه د ژورنالستانو رسالت او مسؤولیت د ورځنی تاریخ لیکونکو په توگه له همدی ځای نه تاکل کیری او څرگند پری.

دا څرگند ه ده چی په هیڅ دین او آیین کی سری وژنه جواز نلری او مونږ د اعتقاد او اخلاق پر بناء د هیچا په نا حق وژنی یا قتل خوښ او راضی نه یو. حتی چی د اسلامی شرعی حدودو او حقوقی اصولونو پر بناء د یو قاتل یا جنایتکار په وژنی سره پرته له ثبوت او محاکمی هم عمل کول انسانی طبیعی حقوقو سره لوی جفا، بیعدالتی او له حدودو او اصولونه انحراف او سرغړونه او دغه عمل خپله یو بل ستر جنایت گڼل کیری.

زمونږ د خلکو غوښتنی هم همدی ځای کی دی چی ای کاش دغه ټول وژل شوی کسان چه افغان ولس او هیواد تیاہ کړلو او دننی مصیبتونو او بدمرغیو اساسی نقش لوبونکو او عوامل و، ژوندی وای او د خپل ځان او تیرناوړه اعمالو څخه خدای دعدالت قانون سره سم او د ملی محاسبی او تصفیعی ته غاړه ایښودلی وای او د وارد شویو فکتونو او اتهامونو په هکله دفاع کولی او برائت یی اخیستلی وای او د خپل عملو په ذریعه خپل ځای مشخص کړی وای.

خو په خواشیننی سره دا د خاله او نوی ارتجاع او استعمار فطری خصوصیت دی لکه چی پورته ذکر شو خپل ایجتان او گوداگیانو ته کله چی ورکړ شوی ښو یی ترسره کیری، نور شتون او موجودیت یی د خپل په گټو نه وینی چی د پټو رازونو او حقایقو د افشاکیدلو لامل گرځی، نو ځکه یی په مختلفو ذرایعو او وسایلو هغه له مینځه وری او وژنی یی پدیل او بل مهری ته تمسک په لاس ورکوی په بل بڼه او جامو کی استخداموی.

خو خبره داده چی په افغانستان کی په دی څه د پاڅه پیرش کال کښی د ولس او هیواد په سرډیری معامله گران قاتلان، گناهکاران له نور محمد ترکی نه تر آخره پوری مطرح وگړو که کین لاسی وو یا ښی لاسی چی د افغانستان د سرلوری قومونو په مینځ کی ځای نلری او استازی ندی مخ کی له دی نه چی د ولس او قانون د عدالت په منگلو وسپارل شی، وژل شوی دی، پټ اسرار او رازونه خاوری ته یورل شوی. همدا لامل گرځیدلی دی چی د مصیبتونو او بربادیو لری ملت لپاره د یو نافرجم سریال په توگه بدل شوی. د دوی شریکان او انډیوالان یی هم چه پاتی دی هغوی هم په زرنگی د رامینځته شویو شرایطو سره پوښتنی او عدالت ملی محاسبی او تصفیعی هم وژنی او ښخه وی او ځانونه هم وبخښی چه پدی ترتیب ښاغلی حامد کرزی پرته له ویری حاتم وار سر بیره د بخښنی د هریوی په وژلو سره د دوی د بلی په غوښتنی او سپارښت باید وژاری او یوه وینا هم وکړی او د ملت د شهیدانو وینه او د هیواد مادی پاتی هستی هم ددوی د مریی په قدمونو کی څار کړی او د خاص او عام لپاره زیارت ترینه جوړکړی. افغان وینن او بتور اولس پدی آگاه دی چه هرشی سرچپه شوی دا ټول د بن د ناسنجول شوی او بی بنیاده پریکړی او د ښاغلی اوباما سوغاتونه دی چه د افغان ولس او تاریخ له نظر او قضاوت نه لری پاته کیدای نشی.

گرانو لوستونکو! پدی کی شک نشته چی د علم او معرفت مقام او منزلت هرچا ته څرگند دی چی ډیر لوړ اوچت دی وگړی، ټولنی او ملتونه د نیکمرغی، سوکالی او پرمختگ لیاری دعلم او فضیلت د ډیوه په وسیله، موندلای شی او د تورتمونو او بدمرغیو څخه نجات مومی. کوم محبرالعقول پرمختگونه چی په نری کی لیدل کیری د علم او معرفت محصول دی. نو لدی ځایه د عالمانو او پوهانو عزت او درناوی ضروردی ځکه چه عالمان د انبیانو وارثان گڼل کیری مشروط پردی چی علم خلکو ته نافع وی او عالم د هرڅه نه مخکی خپله دعلم او پوهه قدر او عزت د عمل په ډگر کی وساتی او پلی کړی. خو مونږ ژوندی شاهدان یو چی استاد ربانی د اسلام تر بیرغ لاندی کومه مبارزه چپله له انډیوالانو سره د کابل د پوهنتون نه دکمونیزم او کمونستانو په مقابله پیل کړی وه د سردار محمد داود خان د جمهورری رژیم په اعلانیدو له خپل هیواد څخه وتښتیدله د باران وتښتید او ناووی لاندی کیناست علم او افغانی غرور او ممیزاتو تر پښو لاندی کړ، او د پاکستان د ذوالفقار علی بوتو، او وروسته د جنرال ضیاء الحق او «آی، آس، آی» په چوپیر کی قرار ونیول چی افغانستان نارامه او ویجاړ کړی او افغان وژنی تر څو چه یوځای آباد او یو افغان ژوندی پاتی نشی.

همداسی د اسلام او مسلمان له نظره د مجاهد کلمه ډیره سپیڅلی او د احترام وړدی. خدای تعالی او مخلوق یی رښتین فی سبیل الله مجاهد ته ډیر لوړ مقام قابل دی، نازوی او قدر ورکوی. خو مونږ ولید و چی استاد ربانی د قدرت د تر لاسه کولو د پاره د جهاد او مقاومت په دوران کی د وینی څښونکو شورویانو دربار ماسکو ته ورغلل او د «۸۰» ملیارد دالر جنگی غرمات، د شوروی اسیرانو خوشی کیدل او د ملی روغی جوړی او د افغانستان د پاره د ملل متحد د ژینوا د سولی پلان د له مینځه وړلو او د ملی نفاق او کرکه اچولو او لمن وهلو په بدل د غلامی غاړه کښنودله، او ژمنه وسپارله.

د پاڼو شمیره: له ۲ تر 4

د پاڼو شميره: له ۴ تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنيت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادښت: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خپر و لولئ